Cena 1.500 Mk.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 25.000 Mk.
Z odnoszeniem do domu 30.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową .... 30.000 Mk.
Zagranicą .... 50.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 1.500 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 1.500, w tekście m. 1.000
Nekrologi 1.500 mk. zwyczajne 800 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 173 (7508) Piątek, dnia 3 Sierpnia 1923 r Rok XXXI

Ja niżej podpisany, po rozpatrzeniu sprawy przez obustronnych świadków, przepraszam publicznie p. Bronisława Kubackiego za wyrządzoną Mu zniewagę w dniu 30-go lipca 1923 r.

1536 *Leon Florczak*

TELEGRAMY.

Pożyczka amerykańska dla Polski?

WARSZAWA 2, (tel. wł.). W pierwszych dniach sierpnia br. przybywa do Warszawy z Ameryki p. Stottsberry, wysłannik senatora Margana Cel przybycia p. Stottsberry, znanego finansisty amerykańskiego, nie jest dokładnie znany. Jak słychać jednak z wiarogodnej strony, chodzi tu o omówienie warunków większej pożyczki amerykańskiej dla Polski.

Pan Isaac Don Levine.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Delegacji czterech radykalnych senatorów amerykańskich, którzy w ub. tygodniu bawili w Warszawie w przejeździe do Rosji, towarzyszy niejaki pan Isaac Don Levine w charakterze przewodnika i tłomacza.

Jegomość ten, reprezentujący osławioną agencję Hearst'a, nazywa się w rzeczywistości Ajzyk Lewin i pochodzi ze Stonima, skąd dopiero przed 1 2laty wywędrował do Stanów Zjednoczonych. W czasie polskośrosyjskiej konferencji pokojowej pan ten bawił w Rydze, skąd wysyłał wrogie dla Polski korespondencje do prasy amerykańskiej.

Obecnie podczas pobytu w Warszawie z senatorami amerykańskimi, Lewin skierował ich przedewszystkiem do Klubu ukraińskiego, gdzie naturalnie dostarczono delegacji jaknajfałszywszych informacji o stosunkach narodowościowych w Polsce, z trudem dopiero zdementowanych następnie przez posła ks. Ilkowa i nasze sfery urzędowe. Między innemi posłowie ukraińscy twierdzili wobec senatorów amerykańsk. iż w Polsce wszystkie bez wyjątku cerkwie zamienione zostały na kościoły, a szkół ukraińskich jest w całem państwie zaledwie kilkanaście!

Tenże p. Ajzyk Lewin ze Stonima czynił wszelkie wysiłki aby delegacja amerykańska nie odwiedziła Prezydenta Rzplitej. Starania te p. Lewina spełzły jednak na niczem i czterej amerykańscy senatorowie wywieźli ze Spały jaknajlepsze wrażenia.

Dowodem jest jednak, że nasze czynniki rządowe, które znać muszą dotychczasową „działalność“ p. Isaaca don Levine, zgodziły się na jego przyjazd do Polski i zawczasu nie zapobiegły, aby ten agitator bolszewicki tu na naszym gruncie odgrywał rolę inforatora-przewodnika senatorów amerykańskich!

Przedwczesna radość.

W gabinecie p. Witosa „przesilenia“ jeszcze nie będzie!

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Ze strony dobrze wtajemniczonej dowiadują się, że doniesienie niektórych dzienników warszawskich, jako-

by w łonie gabinetu p. Witosa istniały tarcia zdolne wywołać rychłe przesilenie—nie odpowiada rzeczywistości. Ustąpienia p. M. Seydy ze stanowiska Ministra spraw zagranicznych w najbliższej już przyszłości oczekiwać nie należy pomimo, że od dłuższego już czasu mówi się głośno o powrocie na to stanowisko p. Skirmunta. Taksamo i pozycja p. Lindego jest narazie jeszcze dość silna i nie należy przewidywać, aby dni najbliższe przyniosły jakieś zmiany personalne w Ministerjum skarbu.

Nowy arcybiskup lwowski

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Otrzymano tu wiadomość, że osierocona przez śmierć śp. arc. Bilczewskiego archidjecezja lwowska otrzyma nowego arcypasterza w osobie dotychczasowego biskupa sufragana poznańskiego ks. Łukomskiego. Ojciec św. miał już odnośną nominację zatwierdzić.

Ustawa o podatku majątkowym.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Sejmowa Komisja skarbowa ukończyła wczoraj ostatecznie 2 czytanie ustawy o podatku majątkowym i dziś rano przystępuje do 3 czytania.

O podniesienie naszych uzdrowisk.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Na wczorajszem posiedzeniu komisji zdrowia publicznego postanowiono zaapelować do Min. skarbu o wyasygnowanie pewnych kwot na podniesienie uzdrowisk, zarazem jednakże uchwalono wysłać na miejsce specjalną podkomisję dla zbadania ich obecnego stanu.

Dodatek wyrównawczy za lipiec.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Jak słychać, dodatek wyrównaczy za lipiec br. wypłacony zostanie funkcjonarjuszom państwowym już w dn. najbliższych. Wysokość jego w zależności od stopniu wzrostu drożyzny ustali Główny Urząd statystyczny na posiedzeniu piątkowem.

Dymisja wicedyrektora P.A.T.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Wicedyrektor Polskiej Agencji Telegraficznej p. Wacław Oryng ustąpił ze swego stanowiska. Na tem prawdopodobnie też tylko polegać będą zmiany w dyrekcji P.A.T. i obecny dyrektor p. Piotr Gorecki otrzyma pomocnika tym razem nastrojonego prawicowo.

Zamknięcie sesji „lipcowej" w środę.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). W czasie popołudniowej przerwy w obradach Sejmu zebrał się wczoraj konwent senjorów, który ustalił, że posiedzenia plenarne „lipcowej" sesji trwać będą do przyszłej środy aby dać możność Izbie ostatecznego załatwienia ustawy o podatku majątkowym. Gdyby jednakże Senat, który obrady zaczyna dnia 18 bm., wprowadził pewne zmiany do tej ustawy, natenczas natychmiast potem zbierze się Sejm ponownie dla ich omówienia i załatwienia.

Jesienna sesja sejmowa zacznie się w połowie października.

W gmachu sejmowym ożywienie.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Wczoraj od rana panował w gmachu sejmowym ruch niezwykły. We wszystkich kątkach budynku snuli się posłowie, najwięcej jednak gromadził—bufet. Przyczyna tego ożywienia była — wypłata poborów poselskich. Nasi suwereni opuszczali jednak kancelarję sejmową z dość kwaśnemi minami, gdyż wypłacono im mniej, aniżeli otrzymali w lipcu. Dopiero zapowiadany dodatek drożyźniany ma pokryć ten „niedobór" poselski.

„Urzędowa" drożyzna.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Z dniem wczorajszym podrożały: taryfa osobowa na kolejach o 35 proc., towarowa o 100 proc., papierosy i tytoń o 20—25 proc., alkohol itd. Nic dziwnego, że wślad za instytucjami państwowemi poszły i przedsiębiorstwa prywatne — no i w ten sposób sierpień zaczął się pod hasłem nowego rozpasania się drożyzny.

Ustawa uposażenia urzędników uchwalona.

Bezskuteczna walka o poprawę bytu kolejarzy.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Zaraz na wstępie wczorajszych obrad Sejm przystąpił do 3 czytania ustawy o uposażeniu urzędników.

Pos. Chądzyński (N. P. R.) podnosi pewne pokrzywdzenie kolejarzy i żąda aby nie 6 lat lecz 2 lata służby u zaborcy ustawa liczyła za 1 rok. Pos. Moraczewski (P.P.S.) uważa, że nowa ustawa dla wielu kategorji stanowi pogorszenie stanu dotychczasowego. Nieznaczną podwyżkę otrzymują zwłaszcza stopnie najniższe, w których liczymy najwięcej pracowników. W końcu mówca domaga się zmiany systemu obliczania wzrostu drożyzny. Pos. Putek (Wyzwolenie) sprzeciwia się wprowadzeniu znaczniejszej różnicy między urzędnikami z wyższem wykształceniem a bez tegoż. Po przemówieniu referenta pos. Manaczyńskiego (Z.L.N.), który sprzeciwił się wszystkim poprawkom, w głosowaniu odrzucono poprawkę pos. Chądzyńskiego o rozciągnięcie ustawy na stałych, nieetatowych dziennie płatnych kolejarzy, natomiast przyjęto poprawkę aby podwyższyć, jak i poprawkę aby nie odliczano czasu służby spędzonego w stanie nieczynnym z powodu niezdolności do służby, pow stałej z przyczyn służbowych. Przyjęto jeszcze kilka innych mniej ważnych poprawek pos. Harusewicza, wszystkie inne zaś odrzucono z małemi wyjątkami. Wreszcie całą ustawę uchwalono w 3 czytaniu wraz z trzema rezolucjami, w tem pos. Redera, wzywającą rząd, by wszystkim pracownikom kolejowym, których ustawa o uposażeniu nie obejmuje, podwyższano zarobki w miarę wzrostu drożyzny na podstawie uchwały Urzędu statystycznego przy Radzie Ministrów.

Po przerwie odesłano do Komisji ustawę o uposażeniu sędziów i prokuratorów, ponieważ stoi w związku ze zmianami poczynionemi w ustawie o uposażeniu urzędników, poczem przystąpiono do 3 czytania ustawy emerytalnej, którą w głosowaniu uchwalono z szeregiem poprawek.

Z kolei przystąpiono do omawiania preliminarza na III kwartał br. Zabrał głos Minist. skarbu p. Linde, wygłaszając krótkie exposeé, w którem m. in. zapowiedział utworzenie Banku emisyjnego opartego na wpływach z podatku majątkowego, dalej stwierdził dążenia rządu do stabilizacji marki polsk., choć zarazem zaznaczył konieczność posiłkowania się jeszcze przez czas pewien operacjami kredytowemi i dalszemi emisjami marki.

Obietnicę dążenia do dalszych oszczędności zakończył Minister swe przemówienie, poczem dyskusję odroczono do następnego posiedzenia.

Po jednomyślnem uchwaleniu wniosku nagłego w sprawie Jaworzyny posiedzenie zamknięto.

Turcja cieszy się z nawiązania stosunków z Polską.

WARSZAWA 2, (tel. wł.). Ambasador turecki w Moskwie wystosował dn. 28 zm. do polskiego charg'e d' affaires przy rządzie sowieckim specjalne pismo z doniesieniem o podpisaniu w Lozannie umowy polsko-tureckiej. Fakt ten — według zapewnień ambasadora tureckiego —wywołał radosne wrażenie w całej Turcji, która nigdy nie uznawała rozbiorów Polski i zawsze dla Polski miała uczucia jaknajserdeczniejszej przyjaźni. Wreszcie ambasador wyraża nadzieję, że także i na przyszłość stosunki polityczne i ekonomiczne między Polską i Turcją będą się jaknajkorzystniej rozwijały. W odpowiedzi na to pismo p. Knoll wystosował dn. 30 z. m. do ambasadora tureckiego w Moskwie list utrzymany również w bardzo serdecznym tonie.

Jak wiadomo, poza Rosją sowiecką Turcja dotąd nie utrzymywała stosunków dyplomatycznych z żadnem z państw europejskich i dlatego tylko na gruncie moskiewskim istniała możliwość dyplomatycznego zetknięcia się Turcji z przedstawicielami Państwa Polskiego.

Zagranica o naszej sytuacji finansowej.

WARSZAWA 2. Wysłany przed dwoma miesiącami za granicę do państw sprzymierzonych jako delegat ministerstwa skarbu, dr. Roman Rybarski prof. uniw. warsz. i b. wiceminister skarbu, powrócił w ostatnich dniach do Warszawy, a wczoraj, w gmachu sejmu podzielił się ze swemi wrażeniami z Prezydjum Klubów większości i członkami Komisji skarbowej i budżetowej. Profesor Rybarski odbył długi szereg konferencji z najwybitniejszymi przedstawicielami świata finansowego Francji, Belgji i Anglji, sondując ich opinję w kierunku możliwości uzyskania przez Polskę pożyczki zagranicznej.

Zebrany przez d-ra Rybarskiego materjał informacyjny jest nadzwyczajnie interesujący i pouczający i zasługiwałby w zupełności na to, aby zapoznały się z nim szczegółowo nietylko sfery rządowe, dla których jest przeznaczony, ale również Sejm i szerokie koła opinji publicznej.

Z obszernego referatu prof. d-ra Rybarskiego go możemy podać, że koła finansowe na Zachodzie korzystnie oceniają nasze skarby naturalne i możliwości gospodarczego rozwoju, a sfery polityczne pogłębiły swą wiarę w trwałość i konieczność istnienia państwa polskiego jako zasadniczego warunku całego dzisiejszego układu sił w Europie.

Równocześnie jednak świat finansowy na Zachodzie nie może zrozumieć finansowej sytuacji naszego państwa, w szczególności niesłychanej inflacji przy równoczesnem — zdaniem — zagranicy — bardzo niskiem opodatkowaniu obywateli. Finansiści zagraniczni posiadają, naogół dokładne informacje o naszym budżecie, szczególnie zaś interesuje ich budżet ministerstwa spraw wojskowych.

Jako warunek zasadniczy wogóle jakiejkolwiek realnej dyskusji o pożyczce zagranicznej stawia zgodnie opinja finansistów zagranicznych bezwzględne zaprzestanie dalszej emisji marki polskiej i doprowadzenie własnemi siłami budżetu państwowego do równowagi drogą należytego opodatkowania obywateli i ewentualnie pożyczki wewnętrznej.

Po spełnieniu tego kardynalnego warunku doprowadzenia do stabilizacji marki, doradzają finansiści jak najrychlejszepowołanie do życia banku emisyjnego prywatnego pod kontrolą państwa. Bank emisyjny miałby widoki poparcia nawet w Anglji.

Przeprowadzenie sanacji skarbu i równowagi w budżecie radzi zagranica jak najbardziej przyspieszy pod grozą katastrofalnych następstw dla przyszłości gospodarczej Polski.

Chadecja wobec rządu

WARSZAWA 2. Na naradzie przedstawicieli klubów większości w sprawie podatku majątkowego. Chadecja postawiła tutaj następujące kategoryczne zasady

1) Ryczałt podatku majątkowego musi być podzielony sprawiedliwiej, niż to przewiduje projekt rządowy;

2) główny ciężar podatku majątkowego winien być przeniesiony na przemysł i rolnictwo;

3) podatek majątkowy winien być ściągnięty w ciągu trzech lat, a nie pięciu.

Te wszystkie wnioski Chadecji nie zyskały aprobaty ze strony klubów większości.

Zarząd główny stronnictwa Chrześcijańsk. Demokracji odbył posiedzenie, po którem ogłosił następujący komunikat:

„Zarząd główny stronnictwa Ch. D. rozpatrzył obecne położenie polityczne i gospodarcze i doszedł do przekonania, że klub poselski Ch. D. winien żądać kategorycznie:

1) aby rząd prowadził istotne i wydatne oszczędności w budżecie państwowym;

2) aby rząd pociągnął do odpowiednich świadczeń warstwy majątkowo silne;

3) aby rząd zagwarantował szerokim masom artykuły pierwszej potrzeby po cenie przystępnej;

4) aby rząd zwalczał spekulację handlu nieuczciwego;

5) aby rząd informował społeczeństwo o swoich zamierzeniach.

We wszystkich poczynaniach zmierzając do realizacji powyższych postulatów rząd może liczyć na poparcie Chrześcijańskiej Demokracji".

Powyższe oświadczenie jest oczywiście dowodem, że Chadecja robi frondę względem rządu p. Witosa i Głąbińskiego.

Projekt exposè p. Lindego.

WARSZAWA 2. Na posiedzeniu rady ministrów w poniedziałek, jak dowiadujemy się minister Linde przedstawił projekt swego eksposè.

Projekt ten wywarł jaknajfatalniejsze wrażenie.

Dla przeredagowania tego ekspose rada ministrów powołała specjalną komisję, do której weszli: Głąbiński, Kucharski, Osiecki. W związku z tym incydentem wczoraj krążyły pogłoski o tem, że p. Witos znowu szuka kandydatów na miejsce p. Lindego. Największe szans, jak mówią ma senator Szarski, z klubu Dubanowicza, przytem otrzymać miałby podsekretarza stanu w osobie p. Byrki z „Piasta".

Zjazd legjonistów polskich we Lwowie.

LWÓW 2. Komitet II ogólnego zjazdu legjonistów polskich we Lwowie nadsyła następujące zawiadomienie:

Legjoniści przyjeżdżający na zjazd z Warszawy, Wilna, Krakowa, względnie miast, leżących przy linji kolejowej, łączące powyższe miasta ze Lwowem wyjadą w piątek, tak aby przyjechać do Lwowa w sobotę przed przybyciem

marszałka Józefa Piłsudskiego. Od piątku dn. 3-go sierpnia urzędować będzie na dworcu kolejowym we Lwowie przy wejściu biuro informacyjne kwaterunkowe, które rozdawać będzie kwatery i karty uczestnictwa. Sekretarjat II walnego zjazdu urzęduje we Lwowie, ul. Zielona 7.

Uczestnicy zjazdu otrzymują w czasie swego pobytu zniżkę 20 proc. we wszystkich cukierniach, kawiarniach i restauracjach od spożytych śniadań, obiadów i kolacji.

Marszałek Józef Piłsudski przyjeżdża w sobotę dnia 4 sierpnia o godzinie 8 i pół rano, celem wzięcia udziału w uroczystościach zjazdowych.

Straszna katastrofa kolejowa.

BERLIN 2. Donoszą tutaj o olbrzymiej katastrofie kolejowej, jaka wydarzyła się na stacji Kreiensen koło Getyngi (Goettingen). Mianowicie pociąg pospieszny Hamburg-Monachjum wjechał na drugi pociąg, który przejeżdżając zwykle przez Kreiensen, zatrzymał się dziś na tej stacji przeciążony bowiem ruchem z powodu wakacji, chciał doczepić jeszcze jeden parowóz Sygnał wjazdowy był wprawdzie ustawiony na „stój", ale maszynista pociągu pospiesznego nie zauważył go i wjechał całą parą na stację, kiedy ujrzał bliskość nieszczęścia pociągnął za hamulec automatyczny, nie mógł jednak już zapobiedz zderzeniu się pociągów i strasznej katastrofie. Zderzenie nastąpiło z ogromną siłą. Trzy ostatnie wagony pociągu stojącego na stacji zostały wsunięte w siebie, jak harmonja. Miejsce Miejsce wypadku przedstawia okropny obraz góry gruzów, z której wydobywają się jęki ciężko rannych.

Ratowanie ofiar z tego chaosu drzewa i żelaza jest bardzo trudne. Dotychczas wydobyto około 60 zabitych i przeszło 70 ciężko rannych. Wielu ciężko rannych walczy ze śmiercią. Liczby lekko rannych nie można było dokładnie ustalić, gdyż większość podróżnych w okropnej panice uciekła z dworca. Szkody materjalne ogromne, ponieważ zupełnie zniszczona została wielka część bagażu oraz poczty listowej i pieniężnej. Maszynista i palacz pociągu pospiesznego doznali tylko wstrząsu nerwowego.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	198000
Londyn	908000
Niemcy	0.16
Paryż	11600
Szwajcarja	35500

W sobotę t. j. dn. 4 b. m. o godz. 10 rano w kościele św. Mikołaja odbędzie się żałobne nabożeństwo za duszę nieodżałowanego męża, ojca i dziadka

ś. † p.

INŻYNIERA

JÓZEFA SZRAJERA

Jako w pierwszą bolesną rocznicę Jego zgonu.

KRONIKA.

— KALISKIE TOW WIOSLARSKIE na tegorocznych regatach w Bydgoszczy będzie reprezentowane b. licznie, gdyż wybierają się na zawody dwie osady: „czwórki rasowej" i „półbąka". Oprócz osad jadą przedstawiciele zarządu z prezesem Motylewskim na czele i prezes Związku Tow. Wioślarskich J. Radwan.

— ZE STOW RZEMIESLNIKOW CHRZESC.

Zarząd Słow. Rzemieślników Chrześcijańskich w myśl uchwały ogólnego zebrania z dnia 24 czerwca rb. zajął się energicznie sprawą założenia czytelni, gdzieby członkowie mogli spędzać wolne od zajęć chwile z porzytkiem dla siebie i w tym celu w nadchodzącą niedziefę t. j. 5 b.m. o godzinie 3-ej popoł. Zarząd Słow. urządza uroczysle otwarcie czytelni, na które zaprasza wszystkich członków.

Zaznaczyć należy, ze na początek Zarząd zaabonował kilka pism perjodycznych, starając się jednocześnie o jaknajprędsze uruchomienie również bibljoteki. Z tego miejsca zasyłamy Zarządowi „Szczęść Boze" w owocnej pracy i dalszych zamierzeniach.

— DESZCZ

Od kilku dni prawie codziennie padają deszcze, które utrudniają zbiory zasiewów. W środę przeszły nad Kaliszem trzy nawałnice z silnym wiatrem i grzmotami.

— POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ wyznaczone na 1-go sierpnia r. b. z powodu braku wymaganej ustawą liczby radnych zostało odroczone na poniedziałek d. 6 b.m. z tym samym porządkiem dziennym. Posiedzenie to będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych radnych. Podczas czteroletniej kadencji obecnej Rady, jest to drugi wypadek niedojścia do skutku posiedzenia z powodu braku kworum.

— KRADZIEZ.

W dn. 29 lipca nieznani sprawcy oderwali zamek od jatki, należącej do Woldańskiego Konstantego i zabrali około 5 kg. sadła solonego, 4 kg. salcesonu, 10 kg. kiełbasy, 10 kg. kaszanki i 1 skórę cielęcą.

— KRADZIEZ W KOSCIELE.

Zakrystjan kościoła św. Mikołaja Józef Rybarczyk zauważył, będąc w kościele dn. 1 b.m. o godz. 2 m. 30 pp. jak pewna kobieta wyciągała drutem z puszki pieniądze. Widząc to Rybarczyk przyłapał tę kobietę, odebrał od niej wyjęte już 745 mk. i odprowadził ją do komisarjatu. Złodziejką okazała się Marjanna Staniszewska stała mieszkanka gm. Gostków, pow. Łęczyckiego.

Staniszewska do winy przyznała się. Okazało, się, że już raz była karana za kradzież pieniędzy z puszki w tym samym kościele.

— ZŁAPANIE ZŁODZIEJA.

— Został zatrzymany przez st. post. PP. Rojka Mak Józef l. 18 zam. we wsi Tykadłów, gm. Zborów w chwili, gdy sprzedawał 6 kur, pochodzących z kradzieży. Mak przyznał się, że kury ukradł swemu ojcu.

— SKUTKIEM AMNESTJI.

Szewcowi Gutreimanowi Wolfowi skradziono ze straganu 1 parę męskich butów wartości 700 tys. mk. z przeprowadzonego dochodzenia ustalono, iż sprawcą kradzieży jest Trębaczkiewicz Władysław, stały mieszkaniec m. Słupcy. T. przed kilkoma dniami został zwolniony z więzienia na mocy amnestji.

— PISMIENNICTWWO ZAWODOWE.

Wyszedł co dopiero z druku numer 3 Ilustrowanego pisma zawodowego dla krawców męskich i damskich „ODZIEZ", który zawiera 35 rycin różnych wzorów i kroi oraz obrazy mody polskiej i współczesnej, następnie artykuł dot. jubileusz cechu krawców w Toruniu. Jak się tworzy modę. Co to jest Akademja Odzieży, Ustawa Akademji Odzieży. Ceny dodatków. Ceny za fason, Ceny płacy czeladnikom. Przegląd mód jesienno zimowych. O korzyściach pisma zawodowego. Poprzeczne fałdy pod kołnierzem i poprawka. Poprawka spodni. Skryte kieszenie. Chleb dla swoich. Krój spodni do konnej jazdy. French oficerski. Kurtaka pocztowa. Damskie kroje. Krój sukni w całości podług zakietu angielskiego. List czeladnika krawieckiego. Gdzie nauczę się kroju. Od Administracji, Ogłoszenia.

Dla obfitości pouczających artykułów zasługuje to pismo istotnie na poparcie i zachęcamy fachowców do licznego abonamentu. Cena zeszytu wielkiego formatu 8000, — mk. Adres do zamówień.

Administracja „Odzież" Król. - Huta, ul. Wolności 76 P. K. O. Katowice: Nr. 300979.

OGŁOSZENIE

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu na podstawie art. 3 dekretu w przedmiocie skarbowości gmin miejskich z d. 7 lutego 1919 (Dz. Pr. r. 14/1919 poz. 150) reskryptem z dnia 25-go stycznia 1923 l. SM. 333/23 zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej miasta Kalisza z dnia 19 października 1922 w sprawie ustalenia stawki podatkowej miejskiego podatku od nieruchomości na rok 1923 w wysokości 30 proc. przeciętnego podatkowego dochodu netto z nieruchomości. Wymiar tego podatku uskuteczniony będzie w myśl statutu wzorowego ogłoszonego w Dz. U. r. p. Nr. 34 z dnia 16 maja 1922 p. 294 str. 507.

Kalisz, dn. 31 lipca 1923 r.

Prezydent miasta Kalisza
(—) KOSZUTSKI

Kierownik Wydz. Podatk.
Ławnik (—) MOREAU.

STRASZNE OCZY.

3) (Powieść z francuskiego).

Ja, który po długiej nieobecności wróciłem tego roku, znalazłem zamiast dziewczynki, pannę dwudziestoletnią, równie dziecinną i hałaśliwą, jak niegdyś, ale piękną, pełną wdzięku w kształtach i gestach, tajemniczą jak owe kobiety, które żyły w samotności, przy boku milczącego starca.

Od pierwszych dni czułem, że obecność moja krępuje jej przyzwyczajenia do swobody i samotoności. Zuchwała i dzika a zarazem nieśmiała i wyzywająca, bezczelna i wstydliwa, zdawała siś stronić szczególnie odemnie i w ciągu dwóch miesięcy wspólnego pobytu, w czasie którego widziałem ją przy każdym posiłku dziennym i spotykałem na zakręcie każdej alei, nie próbowałem zbliżyć się do niej. Była zawsze niedostępna i dzika, przerywała gwałtownie nasze rozmowy i okazywała w stosunku do mnie niezwykle kapryśne i dziwne usposobienie.

Może odczuwała głęboki niepokój, który mnie ogarnął, a może była zakłopotana moją udręką. Niekiedy pochwyciła mój wzrok utkwiony w jej czerwonych wargach lub zauważyła w pewnych chwilach zmianę mego głosu. I nie lubiła tego. Hołd mężczyzny wprawiał ją w zakłopotanie.

— Słuchaj, — rzekłem do niej, używając wybiegu, aby jej nie nastraszyć, -- twój ojciec chrzestny twierdzi, że z istot, a z pewnych istot bardziej niż z innych, wydziela się pewnego rodzaju fluid... Nie zapominaj o tem, że Noel Dorgeroux jest chemikiem i że czuje i widzi rzeczy, jak chemik. Dla niego więc wydzielanie to objawia się przez odrywanie się atomów, niewidzialnych iskierek, które tworzą pewnego rodzaju mgłę. Objawa się to, naprzykład, u kobiety. Kuszenie jej pociąga.

Serce moje biło przy tych słowach tak gwałtownie, że musiałem urwać. Zdawało się jednak nie rozumieć sensu moich słów i rzekła spokojnym tonem::

— Mój ojciec chrzestny objaśnia mi zawsze swoje teorje. Nie rozumiem ich zresztą. Co do tego jednak mówił mi o jakimś specjalnym promieniu, wynalezionym przez niego, celem wyjaśnienia wybuchu tych niewidzialnych iskierek. Promień ten oznacza on pierwszą literą mojego imienia i nazywa go promieniem B.

— Brawo, Beranżero, jesteś więc matką chrzestną promienia, promienia pokusy i wdzięku

— Ależ nie, — zawołała zniecierpliwiona. — Nie chodzi tu o kuszenie, ale o wcielenie materjalnie, o fluid, który może się stać widzialnym i przybrać kształt, podobnie jak zjawiska, wywoływane przez medja. Tak, niedawno temu...

Zawahała się z trwogą na obliczu i musiałem nalegać, aby mówiła dalej:

— Nie... nie — rzekła — nie mogę tego powiedzieć... Nie dlatego, jakoby mi wuj pański zabronił... Ale odniosłam przy tem tak przykre wrażenie...

— Mów jasno, Beranżero...

— Odniosłam wrażenie trwogi i lęku. Na ścianie ogrodzenia ujrzałam razem z pańskim wujem, rzeczy straszne, rysunki przedstawiające trzy kształty oczu.. Czy były to oczy? Nie wiem Poruszały się i patrzyły na nas... Ach! nie zapomnę tego nigdy...

— A cóż na to mój wuj?

— Pański wuj był rozstrojony. Musiałam go podtrzymywać i zaopiekować się nim, gdyż stracił przytomność. Skoro się obudził, rysunki zniknęły.

— I nie powiedział nic?

— Milczał, patrząc na ścianę. Zapytałam go: „Co to jest ojcze?" Po dłuższej chwili odparł: „Nie wiem... nie wiem... może promienowanie, o którem ci mówiłem... promień B. Byłby to objaw materjalizacji..." Nic pozatem nie powiedział. Trochę później odprowadził mnie do furty ogrodu. Odtąd zamknął się w Ogrodzeniu. Ujrzała go dopiero teraz...

Umilkła. Byłem zakłopotany i silnie zainteresowany tem odkryciem.

— A więc podług ciebie, Beranżero — szepnąłem — odkrycie mojego wuja ma związek z owemi trzema figurami? Są to figury geometryczne, nieprawdaż? Trójkąty?

Z dwóch swoich kciuków i dwóch palców wskazujących utworzyła trójkąt.

— Patrzaj pan.... oto ich kształt.. Co do ich rozmieszczenia.

Złamała gałązkę i jęła kreślić linie w alei, gdy rozległ się gwizd. Zawołała:

— To sygnał mojego ojca chrzestnego, gdy potrzebuje mnie w Ogrodzeniu.

— Nie — rzekłem do niej. Dziasiaj przeznaczony jest dla mnie. Umówiłem się tak.

— A więc potrzebuje pana?

— Chce mówić ze mną o swojem odkryciu.

— A zatem idę również.

— Nie oczekuje ciebie, Beranżero.

— Ależ tak, ależ tak...

Chwyciłem ją za ramię. Wymknęła się i pobiegła aż na wierzchołek ogrodu, gdzie znalazłem ją przed małemi, ciężkiemi drzwiami, umieszczonemi w palisadzie z dylów, otaczającej hangar i bardzo wysoki mur. (D. C. N.).

Nowy przegląd wojskowy mężczyzn z 1883 - 1901 r.

W okresie 15 8. do 8. 9. r. b. odbędzie się przegląd mężczyzn ur. w latach 1883 — 1899, którzy przy rejestracji przydzieleni byli do list kontrolnych Nr. 3. Należą tu w szczególności mężczyźni, którzy a) dotąd ani w wojsku polskiem, ani w b. armjach zaborczych zostali uznani za niezdolnych do służby (według obecnych pojęć kat. D.) przez komisje superewizyjne państw zaborczych, c) wszyscy ci, którzy przy Polskiej Komisji Przeglądowej wojskowo - lekarskiej P. K. U. zostali zakwalifikowani do kat B. kat. D. jak również inwalidzi zakwalifikowani przez polskie komisje rewizyjne. Przegląd mężczyzn ur. w latach 1883—1901, którzy są urodzeni i przynależą do położonych w wojewódtwach wschodnich orzaz Ziemi Wileńskiej obszarów, które weszły w skład Rzplitej Polskiej w 1921 r.

Dodatkowe kontrolne zebranie mężczyzn ur. w latach 1883 do 1899, którzy w głównym terminie wyznaczonym dla tych zebran (wiosennym) do zebrania kontrolnego nie stawili się, zwłaszcza dla tych, którzy a) stawili się do przeglądu lekarskiego w polskiej P. K. U. i w wyniku tego przeglądu służyli w wojsku polskiem z wyjątkiem tych, którzy zostali z wojska polskiego zwolnieni jako kat D. b) stawili się w polskiej Pow. Kom. U. do przeglądu wojskowo lekarskiego i otrzymali przy przeglądzie klasyfikacje do kat. A. lub C1, C2, lecz do szeregów wojsk polskich wcieleni nie byli, a więc z wyjątkiem zakwalifikowanych przy przeglądzie do kat. B. i D. Wszyscy stając do przeglądu obowiązani są stawić się w stanie zupełnie trzeźwym. czysto ubrani i wymyci.

O terminie powyższego przeglądu i dodatkowych zebran kontrolnych zostaną powiadomione odpowiednie gminy, komisarjaty i wspomnieni mężczyźni roczników 1883 — 1901 obowiązani są stawić się w wyznaczonym dniu w poszczególnej gminie (komisarjacie. O dniu przeglądu należy dowiedzieć się we właściwym urzędzie gminnym komisarjacie). Do przeglądu dodatkowego i zebrania kontrolnego zainteresowani winni przynieść ze sobą wszystkie dokumenty wojskowe osobiste, przez władze. Ci, którzy się nie zgłoszą do przeglądu, względnie do dodatkowych zebran kontrolnych w oznaczonych terminach ścigani będą przez cywilną władzę i karani będą w myśl obowiązujących przepisów.

Polityczna kolej.

Z Berlina donoszą, że w tych dniach ukończono wybudowanie kolei wązkotorowej na linji Gdańsk Tiegendorf - Malborg przedsięwziętej w celu rzekomego ułatwienia ruchu podróżnych na linji Gdansk - Malborg — w gruncie zaś rzeczy jedynie dlatego, aby ominąć tak zwany polski korytarz.

Dotychczas Niemcy podróżujący z jakiejkolwiek części Niemiec do Gdańska, o ile nie jechali drogą morską, musieli przejeżdżać przez korytarz gdański t. j. przez teren polski. Obecnie skutkiem uruchomienia nowej wyżej wymienionej linji kolejowej, mają Niemcy Prus Wschodnich połączenie wprost z Gdańskiem, bez potrzeby przejeżdżania przez teren polski, bez polskiej wizy.

Na tej wązkotorówce uruchomiono już nawet parę „pospiesznych pociągów“, — i zaprowadzono bezpośrednie połączenie z kolejami wschodnio - pruskiemi — w Malborgu.

Wiadomość powyższa musi wywołać w Polsce najwyższe zdziwienie i rzuca charakterystyczne światło na czynność kompetentnych władz polskich. Należy zatem postawić następujące pytania: 1) Kto udzielił pozwolenia na budowę tej wązkotorówki? 2) Kto dostarczył funduszów na budowę? 3) Kto nią administruje?.

Na podstawie traktatu wersalskiego i umowy paryskiej, administracja wszystkich linji kolejowych - przechodzących przez terytorjum polskie, z wyjątkiem tramwajów, należy do Polski i rzeczywiście została utworzona w tym celu osobna dyrekcja kolejowa w Gdańsku; każda więc nowa linja może być budowana jedynie za zezwoleniem kolejowych władz polskich i one wyłącznie są kompetentne do prowadzenia na niej ruchu. Z doniesienia berlińskiego wynika jednak, że wąskotorówka Gdansk - Malborg została wybudowana w tym celu, aby uniknąć polskiej kontroli i aby umożliwić Niemcom przedostawanie się do Gdanska bez polskiej wizy paszportowej. Jest to więc jaskrawe nadwyrężenie postanowień traktatowych i pogwałcenie praw Polsce przyznanych, Rząd polski nie może przecież tolerować, aby do Gdanska napływały masowo niepożądane żywioły bez wiadomości i kontroli władz polskich. I tak już pozbawiono nas zapomocą osławionej Rady portowej pełnego dostępu do morza — obecnie nowa linja kolejowa umożliwia Niemcom przerzucenie do Gdanska nawet znacznych sił zbrojnych, gdyby w pewnej sytuacji było im potrzebne.

Podział administracyjny Polski.

Komisja reformy administracji poza reformą, centrali min. spr. wewnętrznych, ogólną reformą administracji oraz reformą samorządu uchwaliła szereg tez dotyczących zmian podziału administracyjnego Rzplitej polskiej. Tezy te dotyczą głównie zmian granic poszczególnych województw, które powstaną w najbliższej przyszłości i będą upoważnione do decydowania o podziale na gminy, oraz do opinjowania w zakresie podziału województw na powiaty, Komisja we wnioskach swych, dotyczących podziału na województwa trzymała się następujących zasad.

1) Wielkie miasta winny być ośrodkami województw bardziej rozległych.

2) Obszary województw powinny mieć na względzie dostateczną ilość zasobów materjalnych dla samorządów wojewódzkich.

3) Uwzględnienie potrzeb wojskowych, politycznych, ekonomicznych.

4) Utrwalenie typu dotychczasowego województwa w zakresie obszaru i ilości ludności.

5) Niekrępowanie się granicami b. zaborów.

6) Uzgodnienie podziału województw z podziałem innych resortów na okręgi, jak wojskowość, skarb, oświata, roboty publiczne it.p W myśl tego projektu podział Rzplitej polskiej na województwa wyglądałaby w sposób następujący:

Do województwa pomorskiego przyłączoneby zostały:: z województwa poznanskiego pow. Bydgoszcz Wyrzysk, Inowrocław, Strzelno, Subien i z województwa warszawskiego pow.: Lipno, Rypin, Nieszawa i Włocławek.

Do województwa poznanskiego włączonoby z województwa łódzkiego pow.:: Kalisz, Koło, Konin, Turek i Słupca.

Do województwa warszawskiego z województwa lubelskiego pow.:: Węgrów, Sokołów, Garwolin i gmin. Irenę z pow. puławskiego ;z województwa białostockiego pow.:: Ostrołękę i Ostrów; z województwa pomorskiego pow.:: Działdowski; do województwa łódzkiego z wojewódz. warszawskiego pow.:: Rawa i z województwa kieleckiego pow. Częstochowa; do województwa lubelskiego z wołynskiego pow. Luboml.

Do województwa krakowskiego z województwa kieleckiego:: Będzin, Olkusz, Miechów i część Pinczowskiego.

Do województwa wołynskiego z województwa nowogrodzkiego pow.:: Nowogródek, Słonim, Baranowicze, Nieświez, Stołpce, część gmin pow. wołożynskiego.

Do Ziemi Wileńskiej z województwa Nowogrodzkiego pow.:: Lida, resztę gmin. pow. wołżynskiego i dwie gminy pow. stołpeckiego.

Komisja reformy administracji wyraziła opinję, że powyższe zmiany terytorjalne nie powinny być przeprowadzone wcześniej niż 1 stycznia 1924 roku. Podział ten stanowi oczywiście dopiero pierwszy zarys projektu, który zanim wejdzie w życie będzie musiał być przyjęty przez radę ministrów, następnie uchwalony przez sejm i senat.

Ulgi dla popisowych z 1900-1902 r.

Ponieważ rok szkol. (akademicki) rozpoczyna się w miesiącu wrześniu lub początku października, w którym to czasie następują zapisy i ostateczny wynik co do przyjęcia uczniów lub studentów do zakładów naukowych, minister spraw wojskowych w porozumieniu z ministrem wyzn. relig. i ośw. publ. polecił urzędom poborowym (p. k. u.) przyjmować do dn. 15 października r.b podania o odroczenie.

Między 15-ym i 25ym października wszystkie podania powinny być rozpatrzone i wydana odnośna decyzja.

Jednocześnie p. k. u. zażądają od popisowych, którym podczas przeglądu r. 1902 udzielone zostały odroczenia, zaświadczeń od władz szkolnych (akademickich), że faktycznie są przyjęci do zakładów na rok szkolny (akademicki) 1923 — 1924. Tym, którzy przedstawią wymagane dowody na prawo korzystania z odroczeń z art. 64 — zostaną udzielone odroczenia do dnia 20 października 1924 r.

Popisowi r. 1924 oraz odroczeni z innych roczników, którzy wymaganych zaświadczeń z zakładów naukowych do dn. 15 października r.b. nie przedstawią — będą obowiązkowo wcieleni do szeregów, jednocześnie z poborowymi 1902 rocznika w ogólnym terminie.

Równocześnie z wcieleniem popisowych roczn. 1902 zostaną powołani do służby czynnej w wojsku stałym i wcieleni do szeregów popisowi, którzy korzystali do dn. 20 października 1923 r. z odroczeń z art. 64 i 65 tymcz. ustawy, jednak po tym terminie studja swe ukończyli lub przerwali, względnie nadal ich kontynuować nie będą wreszcie takich popisowych, którzy w myśl art. 65 powyższej ustawy utracili już prawo do dalszych odroczeń ze względów na studja.

Redaktor A. RADWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska“ Spół. o ogr. odp. „Druk „Gazety Kaliskiej“ Aleja Józefiny 1.